

Vejret i Danmark - efterår 2016

Produktionstidspunkt: 2016-12-01

Femte solrigeste efterår siden 1920 og solrigeste siden efteråret 2005. Meget tørrere og lidt koldere i forhold til perioden 2006-15. Ikke siden efteråret 2011 har vi haft et tørrere efterår. Første frost ret sent; 24. oktober. Vi skal tilbage til 2006 for at finde en senere 'første nattefrost'. Lidt over normalt antal frostdøgn, de fleste i november. Den 4. september blev meget våd med kraftig regn og skybrud og der var meget regn den 2-3. oktober. Første sne i efteråret den 6. november. Nogle dage med betydeligt snedække i november. Nye oktober-rekorder for lufttryk siden 1874.

Kalenderefteråret 2016 (september, oktober og november) fik en middeltemperatur på 9,7°C i gennemsnit for landet som helhed. Det er 0,9°C over normalen på 8,8°C beregnet for perioden 1961-90, men 0,2°C under det seneste 10 års gennemsnit på 9,9°C beregnet for perioden 2006-15.

Det varmeste efterår var i 2006, der blev imponerende 12,2°C varm. Det koldeste efterår er fra 1922 og 1952 med 6,7°C. De landsdækkende temperaturmålinger i Danmark startede i 1874. Specielt september, der blev rekordvarm (sammen med september 1999 og september 2006) trak godt op i varmeregnskabet. Både oktober og november blev nemlig koldere end gennemsnittet.

Siden 2006, har døgnmiddeltemperaturen for efteråret i Danmark set således ud:

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
12,2	8,9	9,5	9,8	8,1	10,2	9,3	9,9	11,4	10,1	9,7

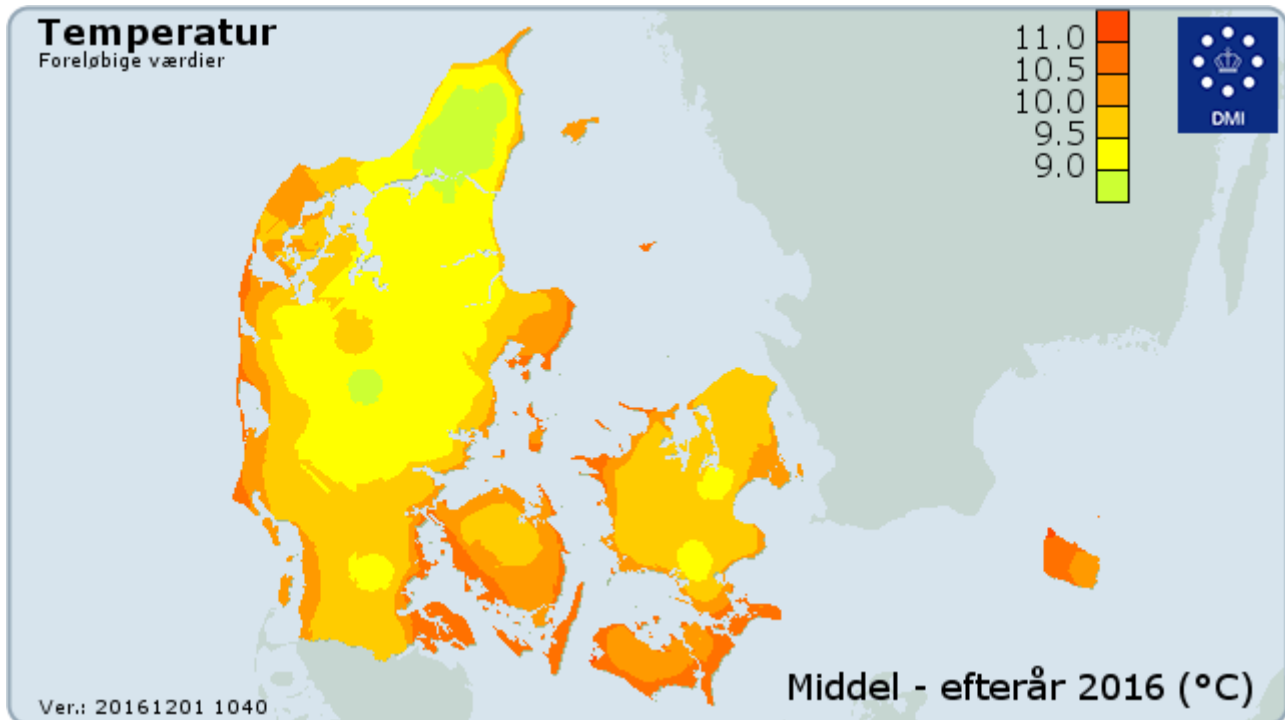
Efterårets højeste temperatur på 29,9°C blev målt nær Ribe i Sønderjylland den 13. september. September 2016 bød i øvrigt for landet som helhed på 2,6 sommerdøgn, defineret ved at temperaturen skal overstige 25°C. Det er meget over 1961-90 normalen for september, der er på 0,1 sommerdøgn.

Der var landsdækkende varmebølge og pletvise hedebølger 11-15. september. Når gennemsnittet af de højeste registrerede temperaturer målt over tre sammenhængende dage overstiger 25°C, er der varmebølge. Når mere end 50% af en regions areal opfylder ovenstående betingelser defineres det som en regional varmebølge. Når mere end 50% af Danmarks areal opfylder ovenstående betingelser defineres det som en landsdækkende varmebølge. Samme definition gælder for hedebølger, bare med temperaturgrænsen 28°C.

Efterårets laveste temperatur på -9,2°C blev målt den 8. november ved Karup i Midtjylland. Den 24. oktober blev sæsonens første meteorologiske frost (målt i 2 meters højde) registreret ved Karup i Midtjylland. Vi skal tilbage til 2006 for at finde en senere 'første nattefrost', da den første frost dette år blev registreret 30. oktober. Antal frostdøgn i efteråret 2016 blev i øvrigt 11,2 døgn (normal 9,3). De blev næsten kun registreret i november (10,9 døgn). Antal frostdøgn er registreret siden 1874.

I efteråret 2016 var region Bornholm varmest med 10,6°C i gennemsnit. Regionen Nordjylland var koldest med 9,1°C i gennemsnit.

Temperaturen i Danmark i efteråret 2016. Grafik Mikael Scharling.

I gennemsnit ud over landet faldt der 184 millimeter nedbør i efteråret 2016. Det er 44 millimeter eller 19% under normalen (228 mm; 1961-90) og 50 millimeter eller 21% under 10 års gennemsnittet (234 mm; 2006-15). September og oktober havde underskud af nedbør og november var gennemsnitlig. Vi skal tilbage til efteråret 2011 (171 millimeter) for at finde et tørrere efterår.

Siden 2006, har nedbørstallene (mm) for efteråret i Danmark set således ud:

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
246	166	244	250	249	171	253	263	220	269	184

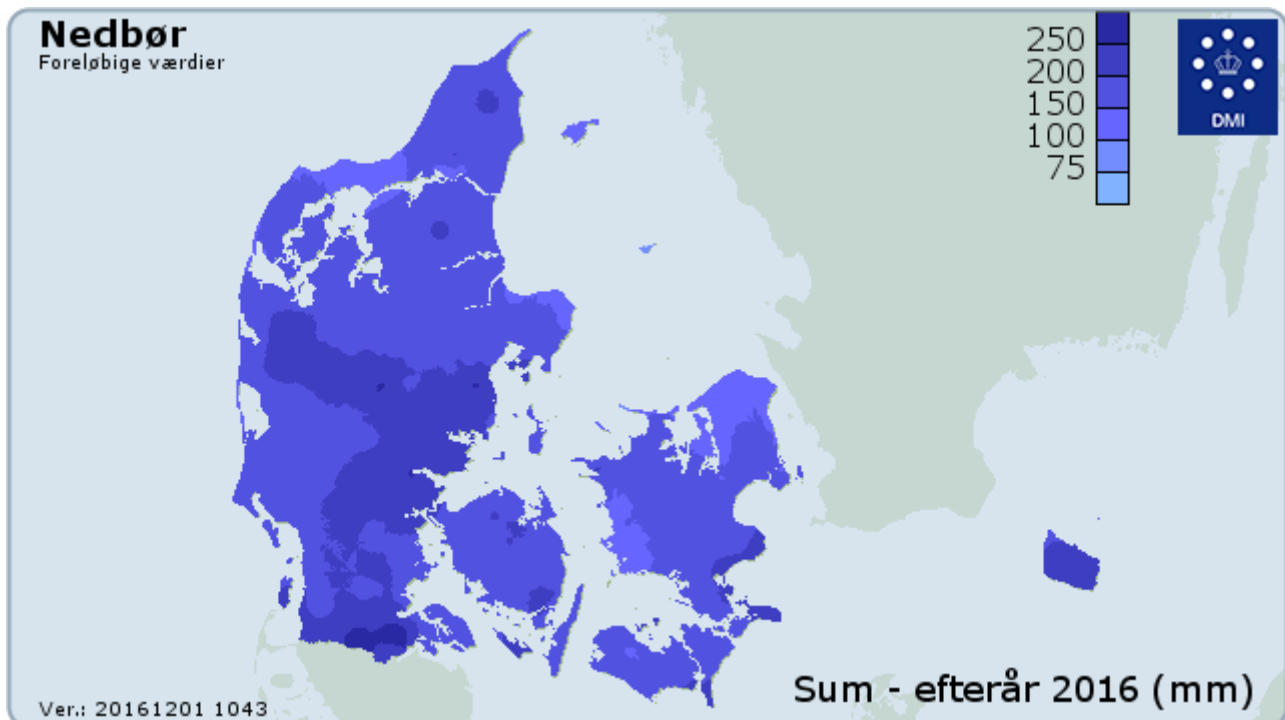
Rekorden for vådeste efterår er i øvrigt på 327 millimeter fra 1967. Det tørreste efterår er fra 1920, hvor der blot faldt 105 millimeter nedbør. De landsdækkende nedbørmålinger startede i 1874.

Nedbøren i har været ujævn fordelt, således fik region Bornholm mest med 216 millimeter i gennemsnit, mens region Vest- og Sydsjælland samt Lolland/Falster fik mindst; 154 mm. Det var næsten 62 millimeter mindre.

Der kom dog indimellem en del nedbør. Den 4. september passerede et omfattende lavtryk Danmark. Det gav både skybrud og kraftig regn. Der kom mange steder over 35 millimeter regn den dag. Stevns og Næstved toppede med omkring 51 millimeter. Den 2-3. oktober kom der meget regn. Mest regn fik de i det østjyske, hvor en station mellem Århus og Ebeltoft registrerede 64,3 millimeter. Det var ikke så langt fra den gennemsnitlige nedbør i hele oktober i Østjylland.

Den 6. november faldt efterårets første sne i Vendsyssel. Der blev ikke tale om store mængder, men alligevel nok til at landskabet visse steder blev klædt i hvidt. I dagene efter blev der budt på lidt slud og sne flere steder i landet, og specielt var der nogle dage med betydeligt snedække mange steder efter at et lavtryk den 8 -9. november bevægede sig op over Danmark fra syd. Med sig havde det en masse sne, og mest fik Lolland-Falster. Det blev til 1,4 døgn med snedække for landet som helhed i efteråret 2016 (normal 1,3). De optrådte alle i november.

Nedbør i Danmark i efteråret 2016. Grafik Mikael Scharling.

Solen skinnede i gennemsnit ud over landet i efteråret 2016 i 352 timer, hvilket er 83 timer eller 31% over normalen (269 timer; 1961-90, og 47 timer eller 15% over, hvis der sammenlignes med det seneste 10 års gennemsnit (305 timer; 2006-2015). September blev rekord solrig (sammen med september 2002), oktober havde underskud og november den femte solrigeste (sammen med november 1925 og november 1937). Efteråret 2016 blev det solrigeste efterår siden efteråret 2005 (407 soltimer), og det femte solrigeste efterår siden 1920. Det solrigeste efterår var i øvrigt efteråret 2005 med 407 soltimer, mens det solfattigste er fra 1976 med 166 timer. De landsdækkende soltømmålinger startede i 1920.

Top 10 for efteråret for antal solskinstimer er angivet nedenfor.

- 1) 407 timer (2005)
- 2) 371 timer (2004)
- 3) 362 timer (2003)
- 4) 360 timer (1959)
- 5) 352 timer (2016)**
- 6) 348 timer (2007)
- 7) 346 timer (1922)
- 8) 337 timer (1939)
- 9) 329 timer (2002,2006)

Siden 2006 har solskinstallene (timer) for efteråret i Danmark set således ud:

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
329	348	307	300	313	301	252	296	293	305	352

Mest sol fik region København og Nordsjælland med 378 timer i gennemsnit, mens region Bornholm fik mindst med 325 soltimer i gennemsnit.

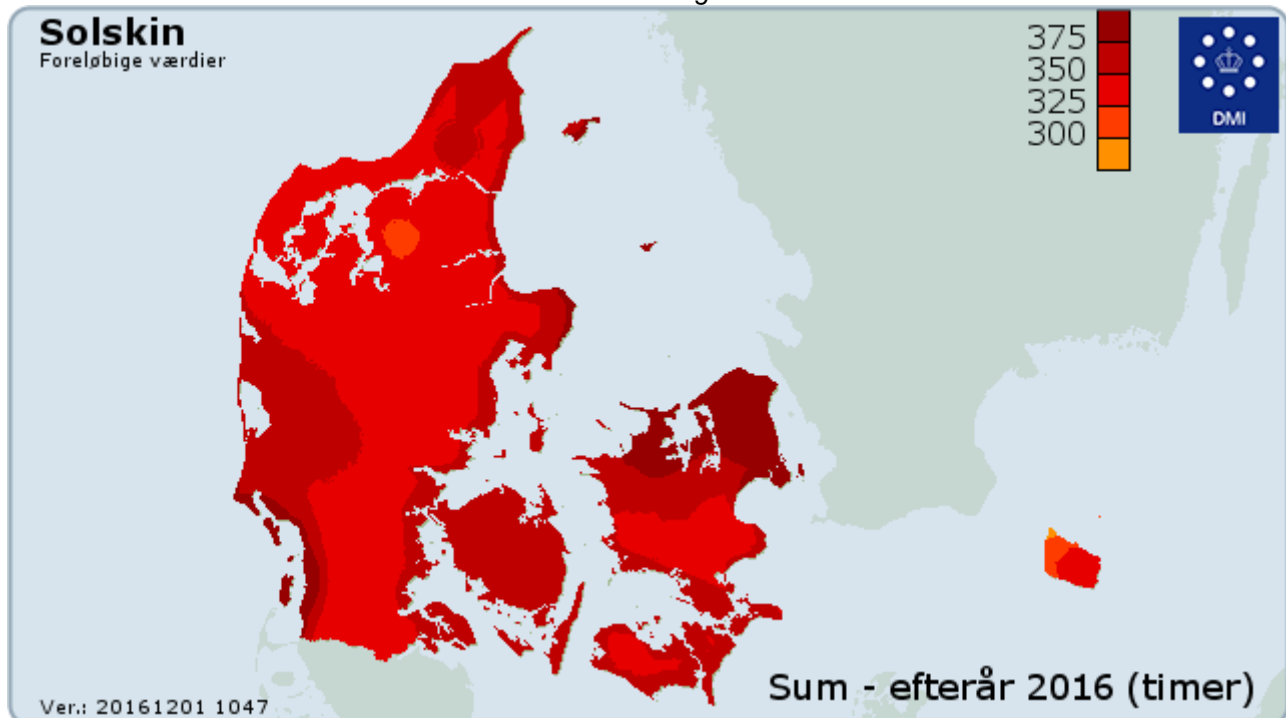
Middellufttrykket (reduceret til havoverfladen) over Danmark for oktober blev rekordhøjt for København med 1023,4 hPa siden regelmæssige målingerne startede 1923 (tidligere rekord 1023,3 hPa fra oktober 1947). På fire andre stationer med lange tidsserier tilbage til 1870'erne nemlig Vestervig (Nordjylland),

Nordby(Fanø), Tranebjerg (Samsø) og Hammer Odde Fyr (Bornholm) blev middellufttrykket for oktober 2016 nær rekordhøjt.

En enkelt lufttryksmåling (reduceret til havoverfladen) den 5. oktober satte også ny oktober-rekord siden målingernes start i 1874. Lufttrykket ved Skagen Fyr kom op på 1045,5 hPa. Sammenlignet med lufttrykket tilbage i tiden tre steder i landet, Vestervig (Nordjylland), Nordby(Fanø) og Hammer Odde Fyr (Bornholm), hvor der er lange tidsserier slog vi klart den hidtidige oktober-rekord fra 6. oktober 1877, hvor lufttrykket som det højeste kom op på 1044,7 hPa ved Hammer Odde Fyr på Bornholm. Rekord for det højeste lufttryk overhovedet målt i Danmark er 1062,5 hPa den 23. januar 1907.

Den 29. september var der storm i vindstødene ved flere stationer på den jyske vestkyst. 10- minutters middelvinden nåede ved samme lejlighed op på hård kuling en del steder ved de danske kyster. Et stormlavtryk passerede den 20. november landet og gav en del blæst i den sydlige del af landet. De kraftigste vindstød ramte ved Kegnæs Fyr søndag aften ved 21-tiden. Her blev målt vindstød på 29,4 m/s svarende til stærk storm. Også i 10- minutters middelvinden var det Kegnæs i det sønderjyske, der måtte holde for. Her blev målt 22,4 m/s i middelvind. Det svarer til stormende kuling. Ingen af blæsevejrene kom på den danske stormliste.

Soltimer i Danmark i efteråret 2016. Grafik Mikael Scharling.

Landstal september 2016, samt normal for perioden 1961-90 og gennemsnittet for 2006-2015.

Parameter	September 2016	Normal 1961-90	Gennemsnit 2006-15
Middeltemperatur	16,2 °C	12,7 °C	13,7 °C

Nedbør	35 mm	73 mm	73 mm
Soltimer	201 timer	128 timer	151 timer

Landstal oktober 2016, samt normal for perioden 1961-90 og gennemsnittet for 2006-2015

Parameter	Oktober 2016	Normal 1961-90	Gennemsnit 2006-15
Middeltemperatur	8,8 °C	9,1 °C	9,8 °C
Nedbør	72 mm	76 mm	83 mm
Soltimer	76 timer	87 timer	102 timer

Landstal november 2016, samt normalen for 1961-90 og gennemsnittet for 2006-15

Parameter	November 2016	Normal 1961-90	Gennemsnit 2006-15
Middeltemperatur	4,0 °C	4,7 °C	6,3 °C
Nedbør	77 mm	79 mm	77 mm
Soltimer	75 timer	54 timer	52 timer

Landstal efteråret 2016, samt normalen for 1961-90 og gennemsnittet 2006-2015

Parameter	Efterår 2016	Normal 1961-1990	Gennemsnit 2006-2015
Middeltemperatur	9,7°C	8,8°C	9,9°C
Nedbør	184 mm	228 mm	234 mm

Soltimer	352 timer	269 timer	305 timer
Klimatal for de danske kommuner - efterår 2016 (september, oktober, november)			
Kommune	Middeltemperatur (°C)	Nedbørsum (mm)	Solskinsum (timer)
Albertslund	9,9	179,4	378,7
Allerød	9,6	153,0	389,1
Assens	10,3	175,2	366,3
Ballerup	9,9	168,7	384,4
Billund	9,4	195,8	351,6
Bornholm	10,6	216,2	324,5
Brøndby	10,2	179,0	386,6
Brønderslev	9,0	182,3	350,5
Dragør	10,3	164,0	394,5
Egedal	9,6	151,7	383,6
Esbjerg	9,8	192,4	366,9
Fanø	10,2	178,9	390,0

Favrskov	9,4	182,9	344,6
Faxe	9,6	185,0	343,5
Fredensborg	9,6	141,8	390,0
Fredericia	9,9	220,1	357,8
Frederiksberg	10,5	169,6	394,2
Frederikshavn	9,4	178,4	358,0
Frederikssund	9,7	134,7	379,8
Furesø	9,7	165,3	388,1
Faaborg-Midtfyn	10,2	179,2	366,0
Gentofte	10,1	164,2	394,3
Gladsaxe	10,0	175,8	388,6
Glostrup	10,1	181,0	382,0
Greve	9,6	168,1	369,8
Gribskov	9,7	135,3	386,0
Guldborgsund	10,4	189,9	356,0

Haderslev	9,7	195,4	350,0
Halsnæs	9,9	134,2	380,5
Hedensted	9,5	228,3	347,1
Helsingør	9,7	127,9	390,7
Herlev	10,0	167,6	386,2
Herning	9,3	204,1	349,7
Hillerød	9,6	141,3	387,1
Hjørring	9,1	191,5	353,3
Holbæk	9,7	162,8	376,0
Holstebro	9,6	194,6	349,3
Horsens	9,4	224,4	344,2
Hvidovre	10,3	173,7	391,4
Høje-Taastrup	9,6	160,9	371,8
Hørsholm	9,7	146,9	390,7
Ikast-Brande	9,1	210,6	347,6

Ishøj	9,8	171,9	376,7
Jammerbugt	9,1	149,9	341,6
Kalundborg	10,2	164,4	365,7
Kerteminde	10,2	178,6	366,3
Kolding	9,8	208,1	350,6
Københavns	10,4	166,5	394,3
Køge	9,6	174,4	344,6
Langeland	10,7	184,3	359,5
Lejre	9,5	166,3	367,1
Lemvig	10,2	175,1	347,0
Lolland	10,5	171,0	351,3
Lyngby-Taarbæk	9,9	163,7	391,0
Læsø	10,2	144,2	373,9
Mariagerfjord	9,1	189,4	335,5
Middelfart	10,3	186,0	366,1

Morsø	9,9	164,1	330,5
Norrdjurs	9,9	151,5	360,5
Nordfyn	10,0	186,3	364,5
Nyborg	10,2	165,7	364,4
Næstved	9,6	168,5	347,4
Odder	9,8	213,4	356,9
Odense	9,9	190,5	366,1
Odsherred	10,1	154,4	381,1
Randers	9,2	175,3	342,0
Rebild	9,0	187,0	331,4
Ringkøbing-Skjern	9,8	179,4	361,0
Ringsted	9,5	168,8	351,8
Roskilde	9,5	162,5	365,3
Rudersdal	9,8	158,6	390,6
Rødovre	10,2	182,9	386,0

Samsø	10,5	168,0	370,0
Silkeborg	9,2	200,8	343,2
Skanderborg	9,4	211,5	345,0
Skive	9,5	171,1	334,2
Slagelse	9,9	143,4	349,2
Solrød	9,5	175,1	356,6
Sorø	9,6	161,5	355,1
Stevns	9,8	193,2	348,9
Struer	9,7	181,8	343,7
Svendborg	10,4	195,1	364,0
Syddjurs	10,1	172,4	356,6
Sønderborg	10,7	186,9	362,7
Thisted	10,0	150,6	330,2
Tønder	9,9	205,3	356,4
Tårnby	10,3	163,1	394,7

Vallensbæk	10,1	178,3	383,7
Varde	9,8	179,6	361,8
Vejen	9,5	203,6	346,4
Vejle	9,4	217,7	348,3
Vesthimmerland	9,1	162,9	326,9
Viborg	9,3	176,0	333,8
Vordingborg	10,2	198,0	358,2
Ærø	10,6	203,3	363,0
Aabenraa	9,8	230,7	336,1
Aalborg	9,0	166,4	344,6
Aarhus	9,6	209,2	351,3

Alle værdier i denne oversigt er kvalitetssikrede. Ved årets afslutning gennemgås data yderligere i forbindelse med udgivelse af årspublikationen "Danmarks klima", og data kan derved ændres.

For mere information brug DMI's kontaktformular på dmi.dk

Af seniorklimatolog John Cappelen

© DMI, 1. december 2016